

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget indeholder forslag til ændring af § 1 i lov om kommunernes styrelse som følge af det af indenrigsministeren fremsatte forslag til lov om Københavns kommunes styrelse samt forslag om ændring af bestemmelserne i § 16 om ydelse af diæter. Endvidere stilles der forslag om en ændring og præcisering af lovens § 29, stk. 2, hvorefter ingen, der er ansat i kommunens tjeneste, kan være medlem af udvalg, hvorunder spørgsmål vedrørende hans tjenesteforhold hører.

I det følgende redegøres der for baggrunden for forslaget om at ændre og tydeliggøre § 29, stk. 2 (lovforslagets nr. 4, 5 og 6):

Før styrelseslovens ikrafttræden den 1. april 1970 var der ikke lovbestemmelser om adgangen for kommunens ansatte til at være medlem af kommunalbestyrelsens udvalg. I sin praksis antog indenrigsministeriet imidlertid, at det som et almindeligt princip inden for kommunalforvaltningen måtte gælde, at ingen, der som tjenestemand eller på anden måde var ansat i kommunens tjeneste, på samme tid kunne have sæde i vedkommende kommunalbestyrelses udvalg eller anden tilsynsførende myndighed, som han selv direkte var undergivet i tjenstlig henseende, således at han arbejdede under ansvar umiddelbart over for den pågældende tilsynsførende myndighed, jfr. således indenrigsministeriets cirkulære nr. 10 af 23. januar 1956. Bestemmelserne for denne praksis var hensynet til at sikre effektiviteten af udvalgenes tilsynsvirksomhed.

Spørgsmålet gav ikke sjældent anledning til tvivl i kommunerne, og folketingets ombudsmand henstillede i januar 1967 i anledning af en konkret sag til indenrigsministeriets overvejelse, om der i forbindelse med revisionen af den kommunale styrelseslovgivning burde formuleres bestemmelser om forening af kommunale tjenestestillinger og hverv. § 29, stk. 2, der i forhold til den tidligere praksis er udtryk for en udvidelse af kredsen af udelukkede fra medlemskab af udvalg, blev herefter indsat under folketingsbehandlingen af forslaget til lov om kommunernes styrelse.

Erfaringerne fra den første valgperiode under styrelsesloven var imidlertid, at bestemmelsen i dens nuværende affattelse gav anledning til tvivl, især med hensyn til, hvilke spørgsmål vedrørende en ansats tjenesteforhold, der kan siges at henhøre under vedkommende udvalg. Indenrigsministeriet

optog derfor forhandlinger med Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark og Frederiksberg kommunalbestyrelse med henblik på udsendelse af en vejledning om bestemmelsens anvendelsesområde.

Amtsrådsforeningen, Frederiksberg kommunalbestyrelse og et flertal i bestyrelsen for Kommunernes Landsforening tilsluttede sig det af indenrigsministeriet udarbejdede forhandlingsoplæg, hvorefter alle kommunalt ansatte var afskåret fra at være medlem af det stående udvalg, under hvis fagområde de forretter tjeneste (herunder lærere i forhold til det kulturelle udvalg). For så vidt angår økonomiudvalget, tiltrådte organisationerne og Frederiksberg kommunalbestyrelse, at ingen kommunalt ansat kunne være medlem af dette udvalg, der ifølge den kommunale styrelseslov har indseende med de finansielle og forvaltningsmæssige forhold inden for samtlige kommunens administrationsområder.

Et mindretal i Kommunernes Landsforenings bestyrelse gik ind for, at alene kommunalt ansatte med ledende administrative funktioner og ansatte med økonomiske beføjelser burde være udelukket fra medlemskab af det stående udvalg, hvorunder deres forretningsområde henhører. Endvidere burde kun ansatte med ledende administrative funktioner og alle ansatte i den centrale kommunale forvaltning være udelukket fra økonomiudvalget.

Danmarks Lærerforening anførte imidlertid i skrivelse af 12. oktober 1973, at det er ukorrekt at opfatte folkeskolens lærere som ansatte i kommunens tjeneste og derfor omfattede af reglen i § 29, stk. 2.

Ved udskrivningen af folketingsvalget i november 1973 blev spørgsmålet om vejledende retningslinjer delvis stillet i bero. Dog blev der på baggrund af protesten fra Danmarks Lærerforening indhentet en udtalelse fra undervisningsministeriet, der i januar 1974 tilsluttede sig lærerforeningens opfattelse, hvorefter folkeskolens lærere ikke er kommunalt ansatte. Undervisningsministeriet mente derfor, at § 29, stk. 2, ikke umiddelbart vil kunne finde anvendelse på folkeskolens lærere.

Efter folketingsvalget i december 1973 og det følgende regeringsskifte fandt man det navnlig på grund af undervisningsministeriets standpunkt vanskeligt at løse tvivlen omkring rækkevidden af § 29, stk. 2, ved udsendelse af vejledende retningslinjer. Indenrigsministeriet tilkendegav derfor i marts 1974 over for folketingets kommunaludvalg, at man ved